

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Vt anima est creata ad Dei imaginem & similitudinem, & quomodo reformatur ad illam virtutibus Theologicis. Cap. XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

conferuat, ita quòd eodem momento, quo contiguitas illa dissipatur, etiam esse ipsius radij penitus euacuatur. Sic anima, profluxa ab ipsa diuinitatis abyſſo, quandam aternam contiguitatem, vnde conueruatur & alitur, cum origine ſua retinet, quam ſuper omnia completi & frui concupiſcit. Hinc (ſecundùm Auguſtinum lib. de ſpiritu & anima) tanta dignitatis eſt humana conditio, quòd nullum bonũ præter ſummum ſibi ſufficere poſſit. Plenũ itaq; fuit miraculo, quòd tam diuerſa & diuiſa, vt corpus & anima adinuicem coniungi poterunt; nec minus mirabile fuit, quòd Deus ſeipſum limo noſtro coniunxit, vt ſibi inuicem vnirentur Deus & limus, tanta ſublimitas & tanta uilitas. Nec minus mirabile erit, cum homo & Angelus & Deus, vnus erit ſpiritus. Cùm etiã & corpus iſtud, quod nunc eſt oneri, tunc gloriſicatum merebitur ad conſortium bonorum ſpirituum, qui in ſua puritate perſiterunt, exaltari, atque ad ſupernã gloriã participationem ſublimari. Subijciatur ergo nunc corpus animo, & animus Deo, & vnus ſpiritus erit cum eo, ſi tamẽ in humilitate permanſerit, & gratiam ſui Creatoris per gratitudinem agnouerit. Hæc Auguſtinus. Qui etiam in perſona Dei loquens, dicit ad animam: O anima mirabilis creatura, quò te deiſcis? terram amas? melior es: ſolem miraris? pulchrior es: cælum contemplaris? altior es: ſolo Creatore tuo inferior es. Si vis ergo progredi in me, exi totaliter de te, & introduc me in te, & traham te in me. Et ſic nec in te, nec in vlla creatura quicquam amabis, quicquam laudabis præter me.

Vt anima eſt creata ad Dei imaginem & ſimilitudinem, & quomodo reformatur ad illam virtutibus Theologicis. Cap. XV.

Genef. 1.
Imago Dei
in anima
q. 12.

Deut. 6.
Mat. h. 22.
Marc. 12.
Luc. 10.

Pulchra eſt amica mea, ſuauiſ & decora. Auguſtinus: Tanta dignitas humanæ conditionis eſſe dignoſcitur, quòd conſilio ſanctæ Trinitatis, & opere diuinæ maieltatis creatus ſit homo: creatus, inquam, ad imaginem & ſimilitudinem ſuam, quod nulli alteri ex creaturis donauit. Nam licet anima ſit vnus nature, habet tamen in ſe tres vires, quæ deſignantur in illo præcepto: *Diliges Dominum Deum tuũ ex toto corde tuo, ex tota anima tua, & ex tota mente tua*, id eſt, ex tota voluntate, & ex toto intellectu, ex tota memoria. Sicut enim ex Patre generatur Filius, & ex vtroque procedit Spiritus ſanctus; ſic ex intellectu generatur voluntas, & ex his duobus procedit memoria. Nec anima poteſt eſſe perfecta ſine iſtis tribus. Et ſicut eſt Deus Pater, Deus Filius,

Filius, Deus Spiritus sanctus: non tamen tres dii sunt, sed vnus Deus, & tres personae: sicut anima intellectus, anima voluntas, anima memoria: non tamen tres animae, sed vna anima, & tres vires, quibus diuinam imaginem gerit mirabiliter in sua natura. Et his iubemur diligere Creatorem, vt quantum diligimus, diligatur, & semper in memoria habeatur. Nec solum *ad imaginem*, sed etiam *ad similitudinem suam* creauit illum: quia sicut Deus conditor, est charitas, bonus, iustus, patiens, mitis, mundus, misericors, & sic de alijs sanctarum virtutum insignijs, quae de Deo leguntur: sic homo creatus est, vt haberet charitatem, & esset bonus, iustus, patiens, &c. Quas virtutes, quanto plus in seipso quis habet, tanto propiore est Deo, & maiorem sui Conditoris gerit similitudinem. Nec maior honor esse potuit homini, quam quod *ad imaginem* sui Creatoris conderetur, & ad eius *similitudinem*, eisdem virtutum ornamentis vestiretur. Sed homo cum in honore esset, non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Respice igitur nunc o anima, & diligentius attende tui Conditoris excellentiam, & in teipsa cognosce venerandam sanctae Trinitatis imaginem, ac in te diuinam honora similitudinem, ad quam creata es, nobilitate morum, exercitatione virtutum, dignitate meritorum: vt cum apparuerit qualis sit, similis ei appareas in gloria, sicuti est, feliciter eum intuendo, amplexando, fruendo. Nam omnipotens Deus, cuius beatitudo nec augeri potest, (quia perfecta) nec minui, (quia aeterna): sola charitate, nulla sui necessitate, creauit spiritus rationales, vt eos sua bonitatis participes efficeret. Ideo charitas est causa efficiens creaturae rationalis, & participatio diuinae bonitatis est causa finalis. Et quia vita anima duplex est: vna, qua viuit in carne: alia, qua viuit in Deo: ac duo sunt in homine sensus, ideo Deus homo factus est, vt vterque sensus bonum suum haberet, in quo reficeretur. Vnus interior, qui reficitur in contemplatione diuinitatis: alius exterior, qui reficitur in contemplatione humanitatis, vt sic totum hominem in se beatificaret, & tota conuersatio hominis apud ipsum esset, & tota dilectio eius in ipso esset, cum à sensu carnis videretur per carnem, & à sensu mentis videretur per diuinitatis contemplationem. Hoc enim erat totum bonum hominis, vt siue ingrederetur, siue egrederetur, in factore suo *patrem* inueniret. Anima quidem capax est omnium, quia per rationalitatem ad cognitionem, per concupiscibilitatem ad dilectionem vniuersitatis capax inuenitur: (sunt enim in anima, & sunt id quod anima, ca-

Similitudo
Dei in ani-
ma qua lit.

Psal. 48.

Coloss. 3.
1. Ioan. 3.

Creaturae
rationalis,
qua causa.

Ioan. 10.

ma, ratio naturalis, sensus cognoscens omnia, & dijudicans inter omnia naturalis affectus, quo suo ordine & gradu diligit omnia: veruntamen facultates, velut instrumenta, cognoscendi & diligendi habet ex natura: cognitionem tamen veritatis, & ordinem dilectionis nequaquam habet, nisi ex gratia. Siquidem facta à Deo mens rationalis, sicut eius imaginem suscipit, ita cognitionem & amorem. Vasa namque, quæ creatrix sapiëntia format, vt sint, adiutrix gratia replet, ne vacua sint, si strenuum operarium inuenerint. Hæc Augustinus. Et hæc strenuitas exhibetur in tribus, sicut anima tres habet vires, prout comparatur ad finem suū. Habet enim primò vim rationalem, qua per fidem veram tendit in summè verū, credendo, & firmiter assentiendo, quia in rationali consistit cognitio veri. *Per fidem enim Sancti vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones, &c.* ex quibus liquet, quòd vera fides strenuum Christi militem efficit. Secundò, habet anima vim irascibilem, qua per spem tendit in summè arduum & æternum, fideliter imitando & expectando. Nam vis irascibilis naturaliter est appetitiua boni, & fugitiua mali. Quamuis enim ex defectu liberi arbitrij quandoque malum eligat, nihilominus tamen ex natura malo remurmurat, vt dicit Augustinus, & hoc per syntheresim. Adiuta tamen vera spe æternorum, malum fideliter deserit, & in arduum bonum viriliter tedit: quia dicit Gregorius, quòd spes in æternitate animum erigit, & idcirco nulla mala exterius, quæ tolerat, sentit. Vnde Bernardus: Tu es, inquit, Domine spes mea. Quicquid agendum, quicquid declinandum, quicquid tolerandum, quicquid optandum, tu es Domine spes mea. Hæc vna mihi omnium promissionum causa, hæc tota ratio expectationis meæ. Nam tria considero, in quibus tota spes mea consistit: scilicet charitatē adoptionis, veritatem promissionis, & potestatem redditionis. Veruntamen non est via ad regnum sine primitijs regni, nec quis potest sperare caeleste regnum, cui necdum super propria membra regnare donatur.

Tertiò, habet anima vim concupiscibilem, qua per charitatem tendit in summè bonum desiderando & amando, sicut in concupiscibili consistit desiderium boni: quo fit, vt nunquam quiescat, donec cum optimo coniungatur. Locus enim proprius tanquam centrum animæ rationalis est Deus, ad quem naturaliter mouetur, vt in eo quiescat, non per distensionem, sed potius per desiderij & amorem, vt potest vbi perfectè consequitur suam puritatem & nobilitatem: Vnde dicitur

Animæ
vires.

Rationalis.

Heb. 11.

Irascibilis.

Concupiscibilis.

Locus animæ.

git Augustinus libro de spiritu & anima, quod anima rationalis inter eas res, quæ sunt à Deo conditæ, superat omnia: & ideo Deo proxima, quando pura est, eique in quantum charitate cohererit, in tantum ab illo lumine intelligibili quodammodo illustrata, non per oculos corporeos, sed per sui ipsius principale, id est, intelligentiam, Deum cernit, in quo est perfectissima pulchritudo, & beatissima visio, qua visione fit beata. Quamirum visione priuatam adhuc se lamentabatur Anselmus in Prologo, dicens: O summa & inaccessibilis lux, o tota & beata veritas, quam longè es à me, qui tam prope sum tibi; quam remota es à conspectu meo, qui sic præsens sum conspectui tuo. Vbiq; es tota præsens, & non te video: in te moueor, & in te sum, & ad te non possum accedere: intra me, & circa me es, & non te sentio. Adhuc Domine lateo animam meam in luce & beatitudine tua, & ideo veratur illa adhuc in miseria sua.

Quod anima in iuuentute Deo esse consecranda, sicut materialis Ecclesia, præsertim per quinque, ut Deo reddatur gratissima. Cap. XVI.

Pulchra es amica mea, suavis & decora. Christus in anima perfecta commendat duplicem decorem, vel pulchritudinem, quod scilicet foris pulchra est per sanctam cõuersationem, & intus per simplicem intentionem & metis humilitatem, cum in omnibus, quæ gerit, simplicem habet intentionem, non quærens laudem humanam, sed diuinam tantum: magna agens vel sustinens, & sibi ipsi vilescens: quæ vilitas tantò pretiosior est, quanto de fonte amoris & feruoris radice procedit, quam habet anima perfecta, quæ tantò est humilior, quãtò deuotior, quia vera gratia nõ extollit, sed humiliat. Animam enim purgatam terrenis delectationibus, quæ spiritualia tantum desiderare nouit, quæ nouit, quæ tota in marem cælestium & affectum virtutum transit, humiliat amor Christi, qui pro ipsa humiliatus est. Humiliat etiã amor ipsius virtutis, quã à Deo amplectitur, quia Christus specialiter hanc amauit & habuit. Dicit Hieronymus in quadã epistola, quod sic erudienda est anima, quæ futura est templum Dei, ut nihil discat audire vel loqui, nisi quod ad timorem Dei pertinet. Difficulus enim eraditur, quod rudes animi perbiberunt. Rudes testa diu & saporem retinet & odorem, quo primùm imbuta est. Græca narrat historia, Alexandrum potentissimum regem, orbisq; dominatorem, & in